

# POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

## Vzorčna evalvacija študijskega programa



Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta  
Skupni študijski program druge stopnje  
Turistični management

Doc. dr. Armand Faganel  
Prof. dr. Knut Scherhag  
Matej Mušič



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije  
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency  
for Higher Education

## POROČILO O VZORČNI EVALVACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj in predlagatelj: **Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta**

Študijski program: **skupni magistrski študijski program »Turistični management«**

Datum obiska: **14. 9. in 16. 9. 2020**

Skupina strokovnjakov:

predsednik	<i>Doc. dr. Armand Faganel, Univerza na Primorskem, Fakulteta za management</i>
član	<i>prof. dr. Knut Scherhag, University of Applied Sciences Worms, Department of Tourism and Travel Management, Nemčija</i>
član	<i>Matej Mušič, DOBA Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije Maribor, študent</i>

Strokovna sodelavka NAKVIS-a pri vzorčni evalvaciji je bila ga. Nataša Kramar, v vlogi opazovalca je bil prisoten tudi doc. dr. Blaž Repe.

**Datum oddaje poročila agenciji:** 6. 11. 2020

**Podpis predsednika skupine strokovnjakov:**



## UVOD

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je na svoji 149. seji 19. 3. 2020 sprejel sklep o imenovanju skupine strokovnjakov za pripravo evalvacijskega poročila v postopku evalvacije skupnega magistrskega študijskega programa »Turistični management« Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, v okviru evalvacije vzorca. Skupina strokovnjakov je prejela gradivo za presojo 20. 3. 2020. Po pregledu materialov in izvedenem virtualnem obisku je skupina strokovnjakov vsebinsko uskladila strokovno mnenje ter pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za evalvacijo mednarodnega skupnega študijskega programa.

Med potekom presoje se je skupina strokovnjakov uvodoma na daljavo sestala z dekanjo fakultete prof. dr. Metko Tekavčič, prodekani prof. dr. Andrejo Cirman, prof. dr. Markom Pahorjem, ter prof. dr. Mihom Škerlavajem, tajnikom mag. Tilnom Balohom in vodjo evalviranega študijskega programa prof. dr. Tanjo Mihalič. Drugi udeleženci pogovorov preko Zooma so bili še:

- predstavniki vodstva fakultete in vodij programa (8 udeležencev),
- predstavniki visokošolskih učiteljev (7 udeležencev),
- predstavniki študentov in diplomantov (8 udeležencev),
- predstavniki zunanjega okolja (5 udeležencev),
- predstavniki strokovnih služb (7 udeležencev),
- predstavniki skupine za evalvacijo in vodje študijskega programa (6 udeležencev).

Skupina strokovnjakov je poleg vloženih gradiv v priglasitveni vlogi pridobila v preučitev še naslednje dodatne materiale:

- zapisnike sestankov konzorcijskega odbora,
- zapisnike sestankov lokalnega konzorcijskega odbora,
- dokumentacijo Študentskega sveta UL EF o obravnavanju kakovosti študijskega programa,
- osnutek urnika skupnega študijskega programa na UL EF, za študijsko leto 2020,
- analizo izvajanja študijskega programa za obdobje med študijskima letoma 2013/14 in 2016/17,
- izpitni pravilnik na UL EF,
- predlog dopolnitev Izpitnega pravilnika UL EF,
- navodila za pisanje magistrskih nalog na evalviranem študijskem programu,
- spisek strokovnih izobraževanj predavateljev na evalviranem študijskem programu.

Na podlagi kritičnega pregleda vloge, priložene dokumentacije, razgovorov in pridobljenih informacij med virtualnim obiskom zavoda, je skupina strokovnjakov oblikovala sklepne preliminarne ugotovitve, ki jih je predsednik na zaključnem srečanju 16. 9. 2020 predstavil vodstvu fakultete, programa in drugim zainteresiranim deležnikom. Po opravljenih intervjujih z deležniki zavoda je skupina strokovnjakov pripravila podrobno pisno poročilo v skladu z navodili in priporočili NAKVIS. Upoštevala je Merila za mednarodno sodelovanje pri visokošolskem izobraževanju in pripravila poročilo po področjih presoje ter ga oblikovala po poglavjih, kot sledi v nadaljevanju. Šestega novembra je bil prejet odziv UL EF, v katerem pojasnjujejo načrte za uresničevanje priporočil.



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije  
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency  
for Higher Education

<b>Vzorčna evalvacija študijskega programa (številna tabela)</b>				
<b>Področja presoje</b>	<b>Izpolnjuje standarde kakovosti</b>		<b>Delno izpolnjuje standarde kakovosti</b>	<b>Ne izpolnjuje standardov kakovosti</b>
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti
<b>Notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa</b>				
Standard 1	1	6	/	/
Standard 2	1	2	/	/
<b>Spreminjanje in posodabljanje študijskega programa</b>				
Standard 3	2	4	/	/
<b>Izvajanje študijskega programa</b>				
Standard 4	2	3	/	/
Standard 5	1	4	/	/

<b>Odličnost</b>	/
------------------	---

## UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

### NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

#### 1. STANDARD: Visokošolski zavodi evalvirajo in posodablajo vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

##### a. samoevalvacija študijskega programa omogoča njegovo razvijanje in posodabljanje, tako da se ohranja njegova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje:

Samoevalvacije se letno izvajajo ločeno na vseh treh partnerskih univerzah, za vsako univerzo posebej. Iz 8. člena Meril za mednarodno sodelovanje pa sledi, da mora biti samoevalvacija vsaj v določeni meri skupna. Ni potrebno prevajati celotnih analiz, prisoten pa mora biti vsaj povzetek in obnem načrt razvoja programa. Rezultati samoevalvacij se analizirajo in prediskutirajo na sestankih konzorcijskega odbora enkrat letno (omogočen je bil vpogled v zapisnike sestankov zadnjih treh let). Iz zapisnikov se da razbrati, da na teh sestankih diskutirajo o relevantnih gospodarskih spremembah in o rezultatih evalvacij. V razumni meri upoštevajo študentske predloge za izboljšave. Spremembe programa na posamezni lokaciji so medsebojno usklajene in potrjevane. V samoevalvacijah se osredotočajo na pregled in vrednotenje uspešnosti in učinkovitosti študija. Sistemi zagotavljanja kakovosti na treh univerzah konzorcija so različni, vpletenost študentov je šibka (le preko predstavnika študentov), zato prevladuje predavateljska perspektiva.

Iz razgovorov s študenti in diplomanti sledi, da se nekatere vsebine opredeljene v učnih načrtih med predavanji ne izvajajo vedno v celoti, kar je bilo pojasnjevano z akademsko svobodo predavatelja.

### **b. načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja:**

Fakulteta zbira informacije s številnimi anketnimi vprašalniki, izvajajo se redna študentska anketiranja z odprtimi in zaprtimi vprašanji v vprašalniku, kar je lahko dobra osnova za samoevalvacijo. Ankete se izvajajo po zaključku predavanj določenega predmeta in na koncu semestra. Analiza študentskih mnenj se izvaja na letnih srečanjih konzorcijskega odbora. V okviru Industry day, dva dni pred podelitvijo diplom, se na delavnicah srečajo s predstavniki turističnega sektorja. Leta 2019 so ustanovili nadzorni odbor (*Steering committee*), da bi v terminu industrijskega dne pridobivali predloge za izboljšave programa. Internemu procesu sledi zunanji proces ki vključuje druge deležnike – študente in delodajalce, ki delujejo v usmerjevalnih odborih.

Dodatne oblike kvalitativnega zbiranja informacij glede načrtovanja in izvajanja študijskega programa bi lahko ponujale še boljše vključenost deležnikov ter okrepile povezave med ugotovitvami samoevalvacije in načrtovanimi ukrepi.

### **c. primernost obveščanja deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa:**

Obstajajo dokazi o informiranju relevantnih fakultetnih komisij o samoevalvacijskem poročilu ter predvidenih ukrepih za izboljšave, o informiranju konzorcijske skupine ter odobravanju in uveljavljanju ukrepov za izboljšave na senatu UL EF ter o informiranju odgovornih za njihovo izvedbo. Ključne ugotovitve in predlogi so zajeti v poslovnem poročilu in predstavljeni rektoratu UL, medtem ko management fakultete redno nadzira izvajanje predlaganih ukrepov in informira senat UL EF.

Razen predstavnika študentov, ostali študentje niso dovolj informirani o rezultatih samoevalvacije. Tudi zunanje okolje je pomanjkljivo informirano o ugotovitvah.

### **Izpolnjuje standarde kakovosti Prednosti:**

- EMTM izvaja evalvacije magistrskih nalog, kar je zelo dobra praksa.

### **Priložnosti za izboljšanje:**

- Samoevalvacija skupnega študijskega programa mora biti vsaj v določeni meri skupna (8. člen Meril za mednarodno sodelovanje).
- Konzorcijski partnerji bi lahko izkoristili možnost skupne evropske akreditacije v okviru "European Approach for Quality Assurance of Joint Programme", kar bi vodilo v zmanjšanje obremenitve pri evalvacijskih oz. akreditacijskih postopkih pri posameznih partnerjih (v odzivu: možnost bodo proučili v okviru konzorcija).

- Anketiranje diplomantov eno leto po zaključku študija bi ponudilo informacije, kje se nahajajo njihovi diplomanti, še posebno glede njihove vstopne karijerne točke ter, če je možno, čas iskanja zaposlitve (v odzivu: izvedli bodo aktivnosti za povečanje odziva diplomantov).
- Poleg izvajanja anketiranja bi bilo priporočljivo izvajati tudi kvalitativne analize zaznavanja kakovosti študijskega programa in sprememb v zunanjem okolju, saj so dodatne analize dobra osnova za nadaljnji razvoj programa.
- Študentje niso dovolj informirani o rezultatih samoevalvacije. Potrebno je najti primerno rešitev, npr. publikacijo v intranetnem sistemu univerz, organizirati predstavitev najpomembnejših rezultatov deležnikom ipd. (v odzivu: študente bodo dodatno naslovili preko študentskih predstavnikov in objav informacij).
- Samoevalvacijsko poročilo mora biti javno objavljeno, z jasno nakaznimi spremembami pri zagotavljanju kakovosti programa, na osnovi ugotovitev in rezultatov študentskih anket ter drugih virov informiranja.

## **2. standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.**

**Uresničevanje nalog, povezanih s samoevalvacijo študijskega programa, v zadnjih treh letih in:**

- **sodelovanje deležnikov pri sprejemanju ukrepov za izboljšave, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila ter**
- **sklenjenost kroga kakovosti:**

Usmeritve za izboljšave iz samoevalvacijskega poročila vodstvo programa operacionalizira in jih smiselno vključuje v izboljšave načrtovanja in izvedbe. Obstajajo dokazi o uresničevanju nalog znotraj procesa samoevalvacije: o zbiranju in analiziranju podatkov v sodelovanju z deležniki, o pisanju poročil ter snovanju ukrepov.

Krog kakovosti je sicer sklenjen, obstaja pa še nekaj prostora za izboljšave z večjim motiviranjem vseh deležnikov k polni vključenosti v aktivnosti in procedure samoevalvacije (študentje, ki niso predstavniki kohorte, študentska pisarna, zunanje okolje itn.). Enako je na področju informiranja deležnikov, kjer študentje nimajo dostopa do popolnih informacij, kakor tudi ne predstavniki turističnega sektorja, saj ne gre pričakovati, da bodo iskali te informacije v združenih dokumentih, ko je npr. poslovno poročilo UL EF.

### **Izpolnjuje standarde kakovosti**

#### **Prednosti:**

- Tekoča in hitra komunikacija med partnerji omogoča kvalitetno sodelovanje.

#### **Priložnosti za izboljšanje:**

- Preučiti načine uspešnejšega motiviranja vseh deležnikov samoevalvacije (študentov, študentske pisarne, zunanjega okolja itn.) k polni vključenosti v

aktivnosti in procese (v odzivu: proučili bodo načine motiviranja vseh deležnikov samevalvacije za aktivnejše vključevanje).

- Akcijski načrti za uvajanje sprememb in izboljšav morajo biti še nekoliko podrobnejši, npr. glede pričakovanih datumov uresničitve ter konkretnih oseb, zadolženih za izvedbo določenih nalog (v odzivu: bo upoštevano).

## **SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA**

**3. standard: Visokošolski zavodi spremljajo izvajanje študijskega programa, ga pregledujejo in izboljšujejo ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb družbe in okolja. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.**

**Ali je ob vsebinskem razvijanju in spreminjanju študijski program še vedno vsebinsko in po sestavi dovršen, ali se ohranja povezanost učnih načrtov in predmetnika s cilji in kompetencami študijskega programa ter ali so vsebine povezane po horizontalni in vertikalni osi; ob upoštevanju 17. člena meril:**

Partnerji so oblikovali »Konzorcijski sveta za zagotavljanje kakovosti«, ki je sestavljen iz mednarodnih strokovnjakov na področju turizma, zaposlenih v podpornih službah in študentov skupnega programa Turistični management. Namen sveta je preverjanje poročil in rezultatov kakovosti izvajanja študijskih programov, posredovanih s strani partnerskih institucij.

Kurikulum in posamezni predmeti so dobro načrtovani, s sodobnimi vsebinami. Ugotovljena so bila določena odstopanja med obvezno literaturo navedeno v učnih načrtih programa in tisto, ki jo študentom priporočijo predavatelji na predavanjih, zato se priporoča redno posodabljanje in usklajevanje vseh elementov učnih načrtov. Vsi predavatelji so renomirani raziskovalci, z dobro ocenjenimi in citiranimi publikacijami na področju turizma. Med predavanji se jim pogosto pridružijo številni gostje z akademskih ter strokovnih institucij.

Konkurenca za vpis na EMTM študijski program je precejšnja, več sto kandidatov se vsako leto poteguje za 34 razpisanih študijskih mest. Študenti imajo visoke zahteve, pričakujejo tudi dobre zaposlitvene možnosti po opravljenem študiju. Dosežene povprečne ocene študentov so zelo visoke, zelo malo ali nič študentov ponavlja izpite.

Spremembe študijskega programa so precej pogoste in običajne, posebno pozornost je potrebno nameniti sprotne obveščanju NAKVIS-a o vseh spremembah. Glede na intervjuje s študenti se program precej spreminja, predmeti se selijo tudi med univerzami iz različnih razlogov. Spremembe so dokumentirane, razlogi niso vedno povsem jasni, še posebno je pogrešana analiza, kako / če so te spremembe, pomagale študentom pri pridobivanju kompetenc.

Priložnosti in možnosti za praktično izobraževanje obstajajo, niso pa implementirane v kurikulumu. Vodstvo študijskega programa usmerja študente k udeležbi na študijski praksi,

ki pa ni obvezen del programa (npr. organizacija študentske prakse v lastni izvedbi). Študenti dobivajo kontakte s potencialnimi delodajalci tudi preko gostujočih predavateljev in raziskovalno delo.

Znanja in ugotovitve iz raziskav predavateljev in drugih raziskovalcev se redno vključujejo v program Turistični management. Nekateri članki raziskovalcev EF so del študijske ali raziskovalne literature pri predmetih programa.

## Izpolnjuje standarde kakovosti

### Prednosti:

- Številni gostujoči predavatelji iz različnih institucij krepijo kakovost študijskega programa.
- Nadpovprečno znanstveno, strokovno in raziskovalno delo predavateljev vpliva na študijski program, ki je tudi zaradi tega zelo kakovosten.

### Priložnosti za izboljšanje:

- Učni načrti predmetov morajo biti redno posodabljeni v okviru vseh danih parametrov (v odzivu: skrbeli bodo za redno posodabljanje učnih načrtov).
- Študentje želijo več praktičnega raziskovanja, saj je to eden najatraktivnejših delov študija. To bi pripomoglo k dodatni popularizaciji študijskega programa, študentje bi se priučili samostojnemu delu ter pridobili kompetence za delo na magistrski nalogi ali pri bodočem delodajalcu.
- Preučiti možnost uvedbe obvezne študijske prakse v kurikulum (v odzivu: študentje imajo že zdaj možnost izbirnega predmeta Strokovna praksa v tujini, za študente z Erasmus Mundus štipendije pa so oblike počitniških aktivnosti obveznost).
- Preučiti velja možnost za uvedbo dodatka k diplomi, v katerem bi bile podrobno predstavljene kompetence in študijski program, kot promocija diplomantov ter študijskega programa (v odzivu: proučili bodo možnost uvedbe dodatka k diplomi).

## IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

**4. standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovske in materialne).**

Struktura študijskega programa ustreza zahtevam za uresničenje zapisanih ciljev. Mednarodni fokus študentov je nujen, tako se lahko ustvari mednarodno omrežje med diplomanti programa, kar je koristno za njihov strokovni razvoj. K temu pripomore tudi dejstvo, da posamezne kohorte vsak semester študirajo na eni od partnerskih univerz in tako ustvarjajo tesno povezano skupnost. Številni gostujoči predavatelji prispevajo k uveljavljanju h praksi usmerjenih vsebin. Hkrati pa to pomeni, da je potrebno včasih v zvezi z evalvacijo poučevanja sprejemati določene kompromise, saj ne moremo vedno evalvirati vseh vidikov.



**a. načini in oblike poučevanja, njihov razvoj oziroma prilagojenost (vključno z viri):**

- različnim skupinam študentov,
- različnim študijskim potrebam in načinom študija (na študenta osredinjen študij in poučevanje),
- potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev:

Uporabljajo se različne oblike poučevanja, klasična predavanja, seminarji, ekskurzije in projektno delo. Skupinsko delo se izvaja pogosto, kar prispeva tudi k razvoju medkulturnih veščin. Z ocenjevanjem poučevanja so predavatelji seznanjeni in morebitne zahteve študentov za spremembe se prediskutirajo in upoštevajo v naslednjem semestru, če je to mogoče.

Kljub omejenemu časovnemu okvirju se običajno upoštevajo različni karakterji študentov in vse udeležence se integrira v skupino. Študent iz drugega letnika prevzame določen del supervizije za 1. letnik, tako pride do prenosa znanja zlasti v praktičnih in organizacijskih zadevah. Intervjuvani predavatelji so se kot učitelji počutili prijetno in z veseljem predavajo na EMTM programu. Skozi izvedene projekte so predavatelji pridobivali tudi nove izkušnje in širili svoja obzorja. Izredni študij je sicer akreditiran, vendar se ne izvaja. Težko si je predstavljati koncept, kako bi ga lahko dejansko izvajali, saj pride vsak semester do premika med univerzami. Do sedaj ni bilo povpraševanja po izrednem študiju. Veliko število predavateljev z drugih univerz je vključenih kot gostujoči predavatelj ali gostje iz prakse. Na ta način je možno s praktičnega vidika poučevati in razpravljati o aktualnih temah. Ker je vpis na študijski program možen iz različnih disciplin, bi bil morda koristen kratek repetitorij o posebnostih turistične industrije in njenih panog, tako da bi lahko študentje brez predhodne izobrazbe s področja turizma lahko spremljali vsebine predavanj. Zaradi izkušenj, pridobljenih s spletnim poučevanjem v zadnjih mesecih (Covid 19), bi bilo mogoče takšen pripravljalni tečaj izvesti preko spleta pred uradnim začetkom predavanj. Koristno bi bilo tudi povečati število izbirnih predmetov.

**b. število izvedenih kontaktnih ur, določenih s študijskim programom, ali drugih oblik dela s študenti:**

Študenti imajo različna mnenja glede izvedenih kontaktnih ur. Po eni strani bi imeli radi več časa s predavatelji, po drugi strani pa se jim zdi njihov input v posamezne predmete dovolj obsežen. Primerljivo sliko lahko dobimo pri oceni delovne obremenitve, še posebno pri oceni časa za samostojno učenje. Ker se veliko dela opravi v skupinah, se zdi obremenjenost relativno visoka. 120 ur je bilo na primer omenjeno za dvotedenski modul.

**c. študijska gradiva in njihova prilagojenost načinom in oblikam poučevanja ter potrebam študentov:**

Predpisana literatura v učnih načrtih predmetov je deloma zelo stara. Študenti ugotavljajo, da postaja iskanje literature vse bolj digitalno, zato jim "stare" knjige niso pomembne. Poleg tega se veliko dela s članki iz revij. Tako je mogoče upoštevati tudi novejši razvoj disciplin.

### **č) delo študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZViS:**

Študenti lahko delno sodelujejo v raziskovalnih projektih učiteljev, vendar jih je težko uresničiti, ker so prisotni na eni univerzi le 1 semester. Te projekte je treba šteti za dodatno prostovoljno delo.

#### **d. praktično izobraževanje študentov:**

Praksa ni vključena v študijski program. Vendar je mogoče prakso opravljati prostovoljno v času brez predavanj. S pisanjem magistrske naloge lahko pridobijo še več praktičnih izkušenj. Ta se pogosto piše v sodelovanju s podjetjem, tako da se ustvarijo praktične povezave. Tu bi bila podana možnost prilagoditve učnega načrta: lahko se na primer za praktično usmerjeno nalogo zmanjša število kreditnih točk, hkrati pa bi se v kurikulum dodal še en praktično usmerjen predmet. Če naj bi napisali magistrsko nalogo z akademskim značajem, bi lahko ostal obseg 30 ECTS.

#### **e. ustreznost urnikov, števila govornih ur ali dostopnosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev študentom:**

Zaradi organizacije predavanj v obliki blokov je vzpostavljen tesen stik s trenutnimi predavatelji. Sodelovanja z mentorjem ni možno oceniti v zadovoljivi meri, zlasti če je prišlo do spremembe univerzitetne lokacije. Ker s strani študentov in diplomantov ni bilo pritožb, lahko domnevamo, da mentoriranje poteka uspešno.

#### **f. ustreznost in usposobljenost kadrov v skladu s 13. členom meril ter zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov in izpolnjevanje pogojev za mentorstvo za študijske programe tretje stopnje:**

Vsi učitelji in sodelavci, ki učijo na programu Turistični management, so ustrezno strokovno in pedagoško usposobljeni. Visokošolski učitelji, ki učijo na programu, so habilitirani za področje turizma ter druga povezana področja in aktivno raziskujejo ter objavljajo v uglednih revijah in publikacijah na področju razvoja turizma, konkurenčnosti, ekonomije okolja, trajnosti in turističnega izobraževanja, destinacijskega turizma, trajnostnega turizma ipd. Posamezniki so člani mednarodnih organizacij in stanovskih združenj, svetovalci Evropske komisije in drugih organizacij. Med njimi so člani UN WTO World Committee on Tourism Ethics in člani izvršnega odbora v International Association of Tourism Economics. Pedagoški delavci imajo možnost udeležbe na domačih in mednarodnih konferencah in sodelovanja na številnih delavnicah, ki jih z namenom dviga kakovosti pedagoških vsebin organiziramo na fakulteti in v okviru UL. Z namenom poglobljenega izobraževanja imajo visokošolski učitelji pravico do sobotnega leta in ga nekateri tudi izkoristijo. Vsem zaposlenim je omogočena tudi udeležba na izobraževanjih in delavnicah, ki jih organizira domača univerza.

#### **g. materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:**

Študijski program Turistični management se izvaja na treh lokacijah v treh evropskih državah. Na vseh treh lokacijah imajo študenti zagotovljene ustrezne prostore in dostop

do virov (tudi do administrativnih in pedagoških sodelavcev), skladno z evropskimi standardi kakovosti v visokošolskem izobraževanju. Za izvedbo programa Turistični management na Ekonomski fakulteti v Ljubljani so zagotovljeni posebni prostori, ki omogočajo študentom stalno prisotnost, potrebno zaradi načina dela, predvsem dela v timih in dela na različnih projektih. Prostori so opremljeni s potrebno IT opremo in dostopni.

Prostori fakultete vključujejo knjižnico, restavracijo in kavarno, posebne učne prostore, računalniške prostore itd. Centralna ekonomska knjižnica (CEK) zagotavlja dostop do gradiv in elektronskih virov v svojih prostorih s celodnevno odprtostjo, kar je pohvalno. Oddaljeni dostop z geslom pa je omogočen do licenciranih elektronskih virov.

## **Izpolnjuje standarde kakovosti**

### **Prednosti:**

- Predavatelji na študijskem programu so renomirani raziskovalci na svojih področjih, ki objavljajo relevantne znanstvene članke. Aktivno so vključeni v tekoče evropske in slovenske raziskovalne projekte.
- Celodnevna dostopnost računalnikov za študente.

### **Priložnosti za izboljšanje:**

- Glede na izjave študentov in diplomantov nekateri predmeti niso dovolj zahtevni, še posebno na začetku za tiste študente, ki že imajo diplomu s turističnimi vsebinami. Lahko bi preučili možnost uvedbe repetitorija o posebnostih turistične industrije in njenih panog ter možnost uvedbe izbirnih predmetov za različna interesna področja študentov (v odzivu: pozorni bodo na razvoj in vključevanje dodatnih izbirnih predmetov za različna interesna področja študentov).
- Iz vložene Analize zaposljivosti in intervjujev s študenti izhaja, da si želijo prakse, v obvezni ali neobvezni obliki. Bilo bi koristno, če bi našli način, kako to vključiti v študijski program. Ena izmed možnosti je, da bi praksa predstavljala izbirni predmet z dodatnimi ECTS.
- Študentje in managerji priporočajo več ECTS za predmet Raziskovalne metode v turizmu.

## **5. standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.**

Med semestrom imajo študentje možnost oceniti predmete. Univerze izvajajo ločene samoevalvacije svojih delov študijskega programa. Ustrezni rezultati niso objavljeni, so pa podlaga za razpravo z namenom izboljšati študijski program in ga prilagoditi aktualnemu razvoju. V Ljubljani dobijo študentje EMTM programa dodeljenega tkim. buddy-a (študenta prostovoljca), ki jim pomaga pri hitrejši integraciji v novo okolje.

**a. ali je vsem študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom, omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija:**

Študij je mogoč, če se študentje vidijo kot redni študenti in se predavanj redno udeležujejo, aktivno sodelujejo in izpolnjujejo svoje naloge. Zaradi blokovskega načina poučevanja in velikega obsega skupinskega dela je po eni strani potrebna samoorganizacija študentov, po drugi strani pa integracija vseh vrši tudi določen pritisk na posameznika.

Za izvedbo izrednega študija koncept še ni izdelan, še posebej, če bi to podaljšalo skupni čas študija. Obremenitev na semester bi bilo v tem primeru potrebno zmanjšati. V vsakem primeru bi se moralo organizirati daljše bivanje na univerzah. Izpitni roki se običajno izvajajo na partnerski univerzi, kjer so študentje v posameznem semestru, vendar ustreznega predavanja potem ni mogoče ponoviti. To je posledica koncepta, da se lokacija predavanj spreminja vsak semester.

**b. ali je vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karijerne poti:**

Svoboda pri raziskovanju in poučevanju je zagotovljena (razgovori s predavatelji), včasih do te mere, da obstajajo odstopanja med opisom predmeta v učnem načrtu in vsebino, ki se dejansko predava na predavanjih, kar pa mora biti pravočasno sporočeno študentom. Vendar zlasti upoštevanje trenutnega razvoja v industriji vodi do zahtev po dinamičnem prilagajanju statičnih vsebin. Gostujoči predavatelji so vključeni v predavanja, tako da poteka zelo praktičen prenos znanja. Na voljo ni nobenih informacij o podpornih storitvah za predavatelje s strani sodelujočih univerz. Predavatelji se lahko udeležujejo sestankov / konferenc in lahko izvajajo tudi lastne raziskovalne projekte. V slednje so lahko vključeni tudi študentje.

**c. obveščенost deležnikov v skladu s 7. standardom 12. člena meril:**

Informacije o študijskem programu so na voljo na spletni strani Univerze v Ljubljani. Vendar priročnik modula ni posodobljen v enaki meri. Manjka bolj poglobljena predstavitev študijskega programa, da bi turistično industrijo bolje seznanili z njegovim obstojem in cilji, tako da bi diplomanti ob prijavi na delovno mesto našli ustrezno obveščeno vodjo kadrovske službe v podjetjih.

Ni dostopa do spiska kompetenc celotnega študijskega programa. Študenti, predstavniki zunanjega okolja, delodajalci in potencialni zaposlovalci tako ne morejo ugotoviti, nabor katerih pomembnih splošnih in specifičnih kompetenc pridobijo diplomanti EMTM programa. V učnih načrtih so zapisane ločene kompetence za vsak predmet, ki pa so preveč specifične in skrite za delodajalce. Takšen spisek bi moral biti dostopen študentom, delodajalcem in drugim deležnikom, seveda v berljivi in jasni obliki, saj bi moral imeti tudi ustrezen promocijski učinek. To velja tako za objavo na spletni strani, kot tudi za prilogo k diplomi.

## **Izpolnjuje standarde kakovosti**

### **Prednosti:**

- Komunikacija med študenti, podpornimi službami, profesorji, akademskimi tutorji, buddyi ter konzorcijskimi partnerji je tekoča, individualna in prispeva k pozitivni atmosferi študija.

### **Priložnosti za izboljšanje:**

- Okrepiti razumevanje študentskih predstavnikov o njihovi vlogi in pomenu komuniciranja med študenti ter vodstvom študijskega programa (v odzivu: proučili bodo načine motiviranja vseh deležnikov samoevalvacije za vključevanje v aktivnosti in procese samoevalvacije programa, med njimi posebej predstavnike študentov o njihovi vlogi ter pomenu komuniciranja med študenti, vodstvom študijskega programa in alumni programa).
- Povezati različne deležnike, ki imajo moč urejanja ali lahko vplivajo na ublažitev problema stanovanjske problematike mednarodnih študentov ob prihodu v Ljubljano, kar bi jim olajšalo integracijo v novo okolje.
- Da bi imeli potencialni študenti študijskega programa pregled nad kompetencami, ki jih bodo pridobili med študijem, bi bilo dobro predstaviti kompetence celotnega programa na spletnih straneh partnerjev in študijskega programa (v odzivu: ob naslednji prenovi informacijskih in promocijskih gradiv programa na spletni strani in v ostalih oblikah bodo v večji meri dali pomen naboru pridobljenih kompetenc diplomantov).
- Nadaljnja krepitev delovanja skupnosti alumnijev bi pripomogla k večji vidnosti študijskega programa, izboljšala mreženje vseh deležnikov ter pomagala pri izboljševanju kakovosti in vsebin programa.

### **POVZETEK**

To je magistrski program, po katerem obstaja pri študentih veliko povpraševanje. Vendar pa v mednarodni turistični industriji še ni dovolj prepoznan. Glavna prednost je, da se en semester preživi na vsaki od treh mednarodnih lokacij, kar še posebej spodbuja medkulturne kompetence študentov. Poleg tega je skupina udeležencev mednarodna. Študentje pridobijo metodološke kompetence in vpogled, čeprav večinoma teoretičen v različna področja turistične industrije, kar zagotavlja visok delež gostujočih predavateljev iz te panoge. Samoevalvacije se izvajajo letno, ločeno na vseh treh partnerskih univerzah, za vsako univerzo posebej. Vendar bi morala biti samoevalvacija skupnega študijskega programa vsaj v določeni meri skupna. Študentje niso dovolj informirani o rezultatih samoevalvacije, zato je potrebno najti primerno rešitev. Samoevalvacijsko poročilo mora biti javno objavljeno, z jasno nakazanimi spremembami pri zagotavljanju kakovosti programa, na osnovi ugotovitev in rezultatov študentskih anket ter drugih virov informiranja. Preučiti je treba načine uspešnejšega motiviranja vseh deležnikov samoevalvacije (študentov, študentske pisarne, zunanjega okolja itn.) k polni vključenosti v aktivnosti in procese. Akcijski načrti za uvajanje sprememb in izboljšav morajo biti še nekoliko podrobnejši, npr. glede pričakovanih datumov uresničitve ter konkretnih oseb, zadolženih za izvedbo določenih nalog. Študentje izražajo željo po večjem obsegu praktičnega raziskovanja, študentje in managerji pa predlagajo več ECTS za predmet Raziskovalne metode v turizmu. Z informativnega in promocijskega vidika bi bilo dobro predstaviti kompetence celotnega programa na spletnih straneh partnerjev in študijskega programa.

## SUMMARY

This is a Master program that is in high demand from students. However, it is not yet well enough known in the international tourism industry. A major strength is that one semester is spent at each of three international locations, which particularly promotes the intercultural competence of the students. In addition, the group of participants is international. Methodological competence is imparted to the students, in addition to an insight, albeit mostly theory-based, into the various areas of the tourism industry, which is guaranteed by a high proportion of guest lecturers from the industry. Self-evaluations are conducted annually, separately at all three partner universities, for each university independently. However, the self-evaluation of a joint study program should be at least to some extent common. Students are not sufficiently informed about the results of the self-evaluation, so it is necessary to find a suitable solution. The self-evaluation report must be made public, with clearly indicated changes in ensuring the quality of the program, based on the findings and results of student surveys and other sources of information. Examine ways to more successfully motivate all stakeholders in self-evaluation (students, student offices, the external environment, etc.) to be fully involved in activities and processes. Action plans for introducing changes and improvements need to be even more detailed, e.g. regarding the expected dates of implementation and the specific persons in charge of performing certain tasks. Students express a desire for a larger scope of practical research, and students and managers suggest more ECTS for the course Research Methods in Tourism. From an informative and promotional point of view, it would be good to present the competencies of the entire program on the websites of the partners and of the study program.

## Izpolnjevanje standardov kakovosti

### Izpolnjuje standarde kakovosti

#### Prednosti:

- EMTM izvaja evalvacije magistrskih nalog, kar je zelo dobra praksa.
- Tekoča in hitra komunikacija med partnerji omogoča kvalitetno sodelovanje.
- Številni gostujoči predavatelji iz različnih institucij krepijo kakovost študijskega programa.
- Nadpovprečno znanstveno, strokovno in raziskovalno delo predavateljev vpliva na študijski program, ki je tudi zaradi tega zelo kakovosten.
- Predavatelji na študijskem programu so renomirani raziskovalci na svojih področjih, ki objavljajo relevantne znanstvene članke. Aktivno so vključeni v tekoče evropske in slovenske raziskovalne projekte.
- Celodnevna dostopnost računalnikov za študente.
- Komunikacija med študenti, podpornimi službami, profesorji, akademskimi tutorji, buddyi ter konzorcijskimi partnerji je tekoča, individualna in prispeva k pozitivni atmosferi študija.

#### Priložnosti za izboljšanje:

- Samoevalvacija skupnega študijskega programa mora biti vsaj v določeni meri skupna (8. člen Meril za mednarodno sodelovanje).



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije  
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency  
for Higher Education

- Konzorcijski partnerji bi lahko izkoristili možnost skupne evropske akreditacije v okviru "European Approach for Quality Assurance of Joint Programme", kar bi vodilo v zmanjšanje obremenitve pri evalvacijskih oz. akreditacijskih postopkih pri posameznih partnerjih.
- Anketiranje diplomantov eno leto po zaključku študija bi ponudilo informacije, kje se nahajajo njihovi diplomanti, še posebno glede njihove vstopne karijerne točke ter, če je možno, čas iskanja zaposlitve.
- Poleg izvajanja anketiranj bi bilo priporočljivo izvajati tudi kvalitativne analize zaznavanja kakovosti študijskega programa in sprememb v zunanjem okolju, saj so dodatne analize dobra osnova za nadaljnji razvoj programa.
- Študentje niso dovolj informirani o rezultatih samoevalvacije. Potrebno je najti primerno rešitev, npr. publikacijo v intranetnem sistemu univerz, organizirati predstavitev najpomembnejših rezultatov deležnikom ipd.
- Samoevalvacijsko poročilo mora biti javno objavljeno, z jasno nakaznimi spremembami pri zagotavljanju kakovosti programa, na osnovi ugotovitev in rezultatov študentskih anket ter drugih virov informiranja.
- Preučiti načine uspešnejšega motiviranja vseh deležnikov samoevalvacije (študentov, študentske pisarne, zunanjega okolja itn.) k polni vključenosti v aktivnosti in procese.
- Akcijski načrti za uvajanje sprememb in izboljšav morajo biti še nekoliko podrobnejši, npr. glede pričakovanih datumov uresničitve ter konkretnih oseb, zadolženih za izvedbo določenih nalog.
- Učni načrti predmetov morajo biti redno posodabljeni v okviru vseh danih parametrov.
- Študentje želijo več praktičnega raziskovanja, saj je to eden najatraktivnejših delov študija. To bi pripomoglo k dodatni popularizaciji študijskega programa, študentje bi se priučili samostojnemu delu ter pridobili kompetence za delo na magistrski nalogi ali pri bodočem delodajalcu.
- Preučiti možnost uvedbe obvezne študijske prakse v kurikulum.
- Preučiti velja možnost za uvedbo dodatka k diplomi, v katerem bi bile podrobno predstavljene kompetence in študijski program, kot promocija diplomantov ter študijskega programa.
- Glede na izjave študentov in diplomantov nekateri predmeti niso dovolj zahtevni, še posebno na začetku za tiste študente, ki že imajo diplomu s turističnimi vsebinami. Lahko bi preučili možnost uvedbe repetitorija o posebnostih turistične industrije in njenih panog ter možnost uvedbe izbirnih predmetov za različna interesna področja študentov.
- Iz vložene Analize zaposljivosti in intervjujev s študenti izhaja, da si želijo prakse, v obvezni ali neobvezni obliki. Bilo bi koristno, če bi našli način, kako to vključiti v študijski program. Ena izmed možnosti je, da bi praksa predstavljala izbirni predmet z dodatnimi ECTS.
- Študentje in managerji priporočajo več ECTS za predmet Raziskovalne metode v turizmu.
- Okrepiti razumevanje študentskih predstavnikov o njihovi vlogi in pomenu komuniciranja med študenti ter vodstvom študijskega programa.
- Povezati različne deležnike, ki imajo moč urejanja ali lahko vplivajo na ublažitev problema stanovanjske problematike mednarodnih študentov ob prihodu v Ljubljano, kar bi jim olajšalo integracijo v novo okolje.



n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije  
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency  
for Higher Education

- Da bi imeli potencialni študenti študijskega programa pregled nad kompetencami, ki jih bodo pridobili med študijem, bi bilo dobro predstaviti kompetence celotnega programa na spletnih straneh partnerjev in študijskega programa.
- Nadaljnja krepitev delovanja skupnosti alumnijev bi pripomogla k večji vidnosti študijskega programa, izboljšala mreženje vseh deležnikov ter pomagala pri izboljševanju kakovosti in vsebin programa.

#### **Delno izpolnjuje standarde kakovosti**

- Primeri delnega izpolnjevanja standardov kakovosti niso bili zaznani.

#### **Ne izpolnjuje standardov kakovosti**

- Primeri neizpolnjevanja standardov kakovosti niso bili zaznani.

#### **Odličnost**

#### **Priloge:**

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.